

Primus Truber

ENA DOLGA PREDGUVOR

Založba Bird Publisher, 2011

Naslov izvirnika:
Ena Dolga Predgovor
Primus Truber

Primus Truber, 1557
Copyright © Bird Publisher, 2011

Založba:
Bird Publisher
DP, založništvo, d. o. o., Levčeva ulica 13, 1234 Mengeš
Telefon: +386 (1) 723 78 28
E-pošta: info@bird-publisher.com
www.bird-publisher.com
Za založbo: Damjan Plut
Oblikovanje: Grafiza
PDF in e-knjiga narejena: septembra 2011

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

27-277-23“15“(0.034.2)

TRUBAR, Primož
Ena dolga predgovor [Elektronski vir] / Primus Truber. - El.
knjiga. - Mengeš : Bird Publisher, 2011

Način dostopa (URL): <http://www.bird-publisher.com/>

ISBN 978-961-279-175-9 (pdf)
ISBN 978-961-279-176-6 (mobi)
ISBN 978-961-279-177-3 (ePUB)

257704192

Vse pravice pridržane. Nobenega dela te knjige ni dovoljeno reproducirati, prenašati ali uporabljati v izvorniku ali v prevodu v kakršni koli obliki in s katero koli tehniko, elektronsko, mehansko, s fotokopiranjem, snemanjem ali s katerim koli sistemom za shranjevanje, obdelavo in prenos podatkov brez pisnega dovoljenja založbe.

Ta e-knjiga je namenjena vaši osebni uporabi. Ni je dovoljeno prodajati naprej ali podariti drugim osebam.

Če bi želeli to e-knjigo podeliti z drugo osebo, prosimo kupite dodatni izvod te e-knjige vsaki osebi, kateri bi jo radi podarili.

Če berete to knjigo, a je niste kupili ali ni bila kupljena za vašo osebno uporabo, potem bi bilo dobro, da bi si kupili vaš lasten izvod te e-knjige. Zahvaljujemo se vam, ker upoštevate in spoštujete avtorsko delo vseh sodelujočih avtorjev in založbe.

Vsebina

TA PERVI DEIL TE SLOVENSKE DOLGE PREDGVVORI TIGA NOVIGA TESTAMENTA VTIM SE PRAUI..... 8

TA I. CAP.	8
TA II. CAP.....	8
TA III. CAP.	8
TA IIII. CAP.....	9
TA V. C A P.	10
TA VI. CAP.	11
TA VII. C A P.....	11
TA VIII. CAP.	12
TA IX. CAP. [S. 18].....	13
TA X. CAP.....	14
TA XI. CAP.....	15
TA XII. CAP.....	16
TA XIII. CAP.	16

TA DRVGI DEIL TE DOLGE PREDGVVORI. 18

TA XIII. CAP.....	18
TA XV. CAP.....	18
TA XVI. CAP.	19
TA XVII. CAP.....	20
TA XVIII. CAP.	21
TA IXX. CAP.	22
TA XX. CAP.....	22
TA XXI. CAP.	22
TA XXII. CAP.....	23
TA XXIII. CAP.	24
TA XXIII. CAP.....	25
TA XXV. CAP.....	26
TA XXVI. CAP.	26
TA XXVII. CAP.....	27
TA XXVIII. CAP.	28
TA XXIX. C A P.....	29
TA XXX. CAP.....	31
TA XXXI. CAP.	32
TA XXXII. CAP.....	34

TA TRETJ DEIL TE PREDGVVORI 35

TA XXXIII. CAP.	35
TA XXXIII. CAP.	35
TA XXXV. CAP.	38
TA XXXVI. CAP.	39
TA XXXVII. CAP.	40
TA XXXVIII. CAP.	42
TA XXXIX. CAP.	43
TA XL. CAP.	45
TA XLI. CAP.	46
TA XLII. CAP.	49
TA XLIII. CAP.	51
TA XLIII. CAP.	52
TA XLV. CAP.	54

TA ZHETERTI DEIL TE PREDGUUORI..... 56

TA XLVI. CAP.	56
TA XLVII. CAP.	57
TA XLVIII. CAP.	58
TA XLIX. CAP.	59
TA L. CAP.	60
TA LI. CAP.	61
TA LII. CAP.	61
TA LIII. CAP.	62
TA LIII. CAP.	64
TA LV. CAP.	66
TA LVI. CAP.	68

TA PETI INV PVSLEDNI DEIL TE SLOUENSKE PREDGUUORI 72

TA LVII. CAP.	72
TA LVIII. CAP.	75
TA LIX. CAP.	76
TA LX. CAP.	80
TA LXI. CAP.	83
TA LXII. CAP.	88

MI LVBI SLOVENC I NV BRATIE

Onu ie guishnu inu rifnizhnu timu taku, koker ty prau i Vuzheniki, Pridigary, inu vfi jafstoptni Kerszheniki fdai poufod pifsheio inu gouore. De ner ta vegshi Nauuk, ner ta bulshi Kunsht, ner tanuznishi Modroft inu tu Ifuelizhane eniga vfakiga kerszhenika, Vletim famim Articulu, oli sh-tuku tenashe ftare praue kerszhanske vere stoy, Kir se latinski imenuie, Iustificatio hominis coram Deo. De ta zhlouk vei inu prou jafstopi, koku, fzhim, skufi kai enGreshni zhlouk more fpet brumen inu Prauizhin ratati pred Bugom. Tu ie tulikain rekozh, De tazhlouk prou fna inu jafstopi, koku inu keion ima tu Odpuszhane vfeh Grehou, to Gnado, Milost Boshyo inu tavezhi leben iskati inu naiti. Sakai kateri zhlouk leta Articuli, fa zhes uolo on bode odBugafna Prauizhniga der-shan, vei inu prou jafstopi, ta ifti ima ta prau i kluzh htimu S. Pifmu, on jafstopi prou te Euangelie, ufe tu kar ie Iefus pridigal, kar fo ty Preroki inu Iogri pifjali inu vuzhili. On ima ta prau i nebeski Shaz, tu prau i fposnane tiga BoshygaSynu Iefufafna Chriftufafna, fa zhes uolo ie on doli isnebes knom na ta fueit prishal, fakai ie on na se vfel tu zhlouestuu, fakai iepridigal, zaihne delal, inu puftil se taku britku Martrati inu vmoriti. On tudi vei fzhim inu koku ty Iudie se mogo te Chriftufue Prauice, Suetufsti, vfiga nega diane inu [S.2] faslushene fturiti dileshni inu na se perprauiti. Letiga Articula prau i jafstopt, obeffeli inu potroshtavfafna shalofstna ferza, vfepreftrashene vifsti, kir se boie tiga Boshyga ferda inu tiga Pekla, de obftoye vfeh shlaht nadlugah inu de vfeteshke isku-shnaue te noterne inu te vunane premogo, inu nee obderfhe de na fmerti leshozh ne zagaio na Milofsti inu pomuzhi Boshy. Leta Articula fam fturi, de kar ty verni molio inu profsio Boga, tiga fo oni vslishani. On fam fturi, de tih vernih dobra della Almoshne, pofsti, cercouni hodi, nih Boshye slushbe, nih ftan inu poshtenu rounane, dopado inu fo pryetna Bogu. In fuma, kratku gouorezh, Kateri zhlouk leta fami Articula oli shtuk te nashe praue kerszhanske vere prou fna inu jafstopi, Ta ifti vei inu more is enigavelikiga Greshnika en nebeski fuetnik, is Hudiga Brumen, iseniga Boshyga fouurashnika, en Boshy Periatel ratati, On fna inu more priti iste Hudizheue oblasti vto Boshy Milofst, inu ftopiti is Pekla vta fueta nebeffa. Spetnafai, kateri zhlouk letiga Articula prou ne jafstopt, tar fi on bodi vuzhen, Moder inu brumen pred ludmi, taku on nefajstopt prou obeniga drugiga kerszhanskiga Articula, ne vei kai ie Iefus nom dobriga shnega Martro fturil, ne vei kai fo ty S. Sacramenti, fa zhes uolo fo pofstauleni, ne fna se sbugom fprauiti, ievnemilofsti Boshy, on nema obeniga odpuska od Buga. On ie fo vfem nega dianem inu rounanem, fo vfemi negadobrimi delli inu Sboshymi slushbami poduershen timu Hudizhu. Inu aku onhprauimu jafstoptu letiga Articula dotle ie vtim shiuotu ne pride, inu po nim ne veruie, taku on hpuslednimu na tei fmerti inu vdruhkih teshkih nadlugah mora zagati na milofsti inu na vfei pomuzhi Boshy, inu bode vekoma ferdamnan. Pred tako slo nefajstoptnostio inu Neuero obari nas inu vfakiga zhloueka Ozha nebeski fa volo fuiga Synu Iefufafna Chriftufafna Gofpudi inu Odreshenika nashiga Amen. [S.3] Inu kadar na letim Articulu, de veimo koku, skufi kai se moremo Sbugom fprauiti, pred nim brumni pofstati, taku veliku, ia ufe nashe ifuelizhane lefshi. Inu kadar od tigaufi Preroki, Iogri, fufeb S. Paul vnegalyfteh ner vezh gouore inu pifsheio, Inu kadar vfi fueifsti jafstoptni vuzheniki uele inu opominaio, de se leta Articula poufod vfeh shlaht iefikih prou jafstoptnu po vuki inu pifmu tih Prerokou inu iogrou pridiguie inu vuzhi. Inu kadar ta Sludi ietimu Artikulu ner vezh fouurash, te boge preprofteludi skufi te falsh Hynauske Vuzhenike inu Pridigarie od letiga Articula na druge kriue Vere inu Malikoue slushbe fepelaua, deoni nekar le per famim Chriftufu skufi to Vero, temuzh drugdi per lizhkakih norskkih, od ludi inu od ftarih bab fmishlenih inu gori perpraulenih Boshyh slushbah, na Gorah, Vdoleh inu Vgosdeh, tih od-

puskou, te Gnade inu Milofiti Boshye iszheio. Saletih shtyrizh rizhi inu Vrshahou uolo, fem iest vletei drugi dolgi Slouenski Predguuori tiga Nouiga Teftamentaod tiga zheftu imenouaniga Articula ner vezh gouuril, Inu fem sboshyo pomozhio taiſti ſtakimi ſaſtopnimi beſſedami, perpuidami, Exempli inu Perglihami, is S. Piſma inu is tih Starih inu Nouih prauih Vuzhenikou taku islushil, de envſaki dobri preproſti zhlouik, kir is ſerza popraui Veri inu ceſti vnebeſſa vprasha, aku on bode leto Predguuorzheftu inu sſliſſom prebral, more leta Articula, koku Vmiloſt Boshyo pridemo, Prauizhni pred nim ratamo, inu tedruge Articule vſe, kir ſliſhio knaſhi Veri, htimu Isulizhanu nashih Dush inu ſaſtopu vſiga S. Piſma, lahku ſe nauuzhiti inu ſaſtopiti. Ieſt fem vletopredguuor inu potle vto kratko Poſtillo, inu poprei vta dnaCatechiſma vte te potrebne inu nuzne Nauuke, inu Troshtepoſtauil, katere fem per vas vtim Slouenskim iefiku Sedemnaiſt leit poredu inu potle vtim Nemshkim Iefiku deſſet leit per Vuzhenih ludeh pridigal. [S. 4] Inu ieſtſa uolo, de vteim laſhei inu bule ſaſtopite inu ſamerkate, kai ſe vti dolgi Slouenski Predguuori prau inu vuzhi, en Regiſhter ſa leto peruo kratko Prefguuoro poſtauil. Vtim vi imate toſummo vſeh Nauukou inu Troshtou, kir ſovti Predguuori ſapiſſani, inu kei imate vi te iſte iſkati inu naiti. Ieſt ſem tudi ſa uolo tih preproſtih vtiPredguuori inu potle vtih Euangeliſtih, per vſakimCapitulu inu Paragrafu iſuuna na krayu to ſummo tiga Capitula inu Paragrapha, kaiſe vnim vuzhi, ſapiſſal.

Natu ieſt vupam Bogu, leta nasha dolga Predguuor,rauen tiga Tolmazhene tih Euangeliſtou inu te mahine Poſtille, vom bode nuzna inu dopalla. Inu per tim vas vſehvtim Boshym Imenu ſueiſtu proſſim inu opominam, De vi nerpoprei viſſoku ſahualite Goſpudi Boga, ſaleta dobru to inu ſa ta uelik dar Boshy, kir ſe takuſdai prou tar ſaſtopnu ta praua ſtara Vera vuzhi, inu kir ſe tanash Ieſik tudi piſhe inu druka. Inu gledaite, de vi tak Dar Boshy hualesnugori vſamete inu nuzate prou, Bogu na zhaſt inuhdobrimu uaſhim duſhof de ſkuſi tak vuk inu piſmu, pridete htimu prauimuſposnanu tiga prauiga ſtanu Boshyga, inu te negaſuete dobre Vole, kir on ima pruti vſem ludeſſa uolo Ieſuſa Criſtuſa, vkaterim stoy ta vezhni leben. Inu ie li vletim ſadashnim oli vtim peruim nashim piſmu inu Tolmazhenu, zhaſi kai temnu inu neſaſtopnu, oli kai preuezh oli premalu gouorienu tar piſſanu, tuvi na bulshe iſloſhite, Inu proſſite Goſpudi Boga ſa me, de on, ſa uolo te zhefti inu huale ſuiga ſuetiga Imena, inu nuza tar goriemlena te nega boge Slouenske-Cerque, meni naprei htakimu teshkimu nuznimu dellu inu piſſanu vegſho Gnado inu pomuzh da inu poſſodi. Inu pertim ieſt vas isrozhim inu porozhim timu prauimu shiuimu inu vezhnimu Bogu, Ozhu, Synu inu S. Duhu, Katerimu bodi vſa zha*st inu huala ſdai inu vekoma, [S. 5] Amen. Inu letu ie piſſanu inudrukanu vtim Meiſtu Tubingi na S. Primosha inu Feliciana dan, Vtim leitu po Criſtuſeuim Royſtuu, Taushent Pet ſtuſedem inu Petdeſſet Leit. Vaſh Sluſhabnik inuPaſtyr Primosh Truber Crainez.1 [S. 6]

1 Es folgt das REGISHTER, das hier nicht aufgenommen worden ist, daes stichwortartig gestaltet und somit für syntaktische Untersuchungen nicht geeignet ist.

TA PERVI DEIL TE SLOVENSKE DOLGE PREDGVVORI TIGA NOVIGA TESTAMENTA VTIM SE PRAUI

*Od fazhetka inu Starofsti tiga Euangelia inute kerszhanske Vere,
inu od drugih rizhi, kir htimu slishio.*

TA I. CAP.

TA beffeda Euangelium, ie ena Gershka beffeda, ta se more vto slouenfzhino tolmazhiti, Enu dobru selftuu, oli, En dober Glas, oli, Eni dobri veffeli Marini, od katerih ty Judie bodo veffeli, odnih fueffeliem gouore, radi poslushaio inu drugimprauio. Koker de bi sdai en letak dober rifnizhin Glas inu Marinknom prijschal, Ty Turki Jo od nashiga Gofpudi Krala inu odnega Synou, is vseh slouenskih, Crouashkih inu Vogerskih Deshel, Is Bosne inu is Constantinopola, cilu pregnani. Satumi inu vfi nashi Otroci, se ne bomo vfhe vezh bali Turkou, bomo shiher inu Myr imeli pred vfemi nashimi Jouurashniki. Ne bomo vezh shtyur daiali, ne teshkih tlak delali, inubodo naprei vshe vfelei dobra rodoui ta Leita. Oli kadar se cnimu lazhnimu olisheinimu prau on bode imel eno dobro Vezherio, Ieifsti inu Pytifadofti Oli enimu kir Viezhifa shiuotfidi, on bode na iutrishni das pres vfe martre inu ftraifinge pruft ispuzfhen. Oli enimu bofniku, kir vejik betesh ima inu na smerti leshi, on bode zhes dua dni fpet cilu fdrau &c. Takim dobrim veffelim inutroshtliuima Marinem vfem, bi mi mogli tudi rezhi inu dati tuIme, Euangelium. [S. 7]

TA II. CAP.

INU kadar te prauie Pridige inu rifnizhna fueta Pifma od Boshyga Synu IefufaCristufa Gofpudi inu Odreshenika nashiga, fo ty prau, dobri, ftonouiti, rifnizhni, perietliui, veffeli inutroshtliui Marini, Sakai vtih se daie nafnane taMilofst inu preuelika neisrezhena lubefan, katero Bugima pruti vfem ludem, inu feozhitupraui, pridiguie inu pilshe, De Bug nehozhe tiga Greshnika fmer-ti, ne ferdamnena, Temuzh on hozhe vtemteim, kir prauo Pokuro deio. Veruio Vnega Synu, biti miloftiu, odpuftiti vfe Grehe, nee dershati fa brumne, prauizhne inu faSuetnike, obarouati pred vfo hudo nesrezho, pred vezhno smertio, pred Hudizhem inu pred Peklom, Inu de Bug hozhe, de ty verni po timlebnu bodo per nim, de vshuia io fo vfemi. SuteimiAngeli tiga vezhniga Nebeskiga Veffelia. Inu kadar takePridige inu pifma od Iefufa vfa Verna prestrashena inushalofstna ferza, kir se boye Boshygaferda inu tiga ferdamnena fa volo nih Grehou, fpet obeffejele inu prou potroshtaio. Obtui ie Bug takim Marinem, Pridigom inuS. Pifmom od nega Synu, enu prauu fpo-dobnu Ime dal, Euangelium, tu ie, Eni dobri veffeli Marini.

TA III. CAP.

BVg ie tudi hotel sletu lubesniu beffedo, Euangelium, to Pridigo od fuiga Synu, od te Pridige inu Poftaue Moifeseue, naraften lozhiti, inufto vuzhiti inu opominati vfe shlaht ludi, de oni